

Stiftets Don Quixote og Rosinante

Stiftsbidrag (lovforslag L 160)

af biskop Kresten Drejergaard, Fyens Stift

Lovforslaget omfatter muligheden for, at stifterne kan udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktivitet i stiftet. Bidraget kan ikke overstige 1 % af den lokale kirkelige ligning i stiftets ligningsområder.

Meningen med bidraget fremgår af lovforslaget: Det skal bruges til 1) kommunikationsformål i stiftet 2) Formidling af kristendom 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning og diakoni m.m.

Jeg vil med forventning se frem til, at der bliver lovgivet om et sådant stiftsbidrag. I de næsten 12 år jeg har været biskop, har det været mig en kilde til en tilbagevendende irritation, at stiftet som kirkelig enhed betraget ikke har mange bevægelsesmuligheder med hensyn til at etablere projekter, der går på tværs af sognegrænser og provstigrænser. Jeg er helt indforstået med, at den bærende struktur i folkekirken er sognestrukturen, og at det er inden for rammerne af denne struktur, at folkekirken bliver synlig i en folkelig sammenhæng, så der opstår det, man kalder sognebevidsthed. Af samme grund har jeg heller aldrig været talsmand for, at man skal gøre noget for at udvikle en særlig stiftsbevidsthed. Det udelukker ikke, at man som biskop bør søge til at præge sit stift med forskellige tiltag og initiativer. Det er netop det, stiftets menighedsråd og præster efterspørger, når der skal vælges ny biskop. Men når så biskoppen er blevet valgt, må man nøgternt gøre den iagttagelse, at biskoppen er en noget Don Quixote-agtig figur med en snusfornuftig Sancho Panza som væbner og stiftskontorchef, og en afmagret stiftsfond ved navn Rosinante. Således udrustet kan den nye biskop gå i gang med at udbrede vækkelsen i sit stift.

Under folkekirken tidligere økonomilove figurerede der på menighedsrådets budget et såkaldt rådighedsbeløb, som menighedsråd og præster i forening kunne anvende til kirkelige formål i sognet. I et stort sogn kunne det være et beløb på et godt stykke over 100.000 kr. årligt. Stiftsfondene råder i udgangspunktet over noget mere. Men når regningen for det årlige stiftsstævne for menighedsrådsmedlemmer samt præsternes årlige stiftskonvent er blevet betalt, er der mindre tilbage i stiftsfonden, end et middelstort sogn råder over til fremme af kirkelige formål i sognet.

Flere gange om året må biskoppen derfor lægge underskrift til tiggerskrivelser til stiftets menighedsråd. Det sker, når man beder om det årlige bidrag til stiftsfonden, samt når man beder om det årlige bidrag til stiftets mellemkirkelige arbejde. Der er nogle sogne, som bidrager med et par tusinde kroner, andre nøjes med det halve eller det kvarte. Men de fleste nøjes med ingenting. Der er sikkert flere forklaringer på denne påholdenhed. En af dem er den, at mange menighedsrådsmedlemmer ikke kender forskel på stiftskapitaler, stiftets driftsmidler og stiftsfonden. Dertil er den folkekirkelige konstruktion for uigennemskuelig. Tager man det hele under ét, er der jo tale om et trecifret millionbeløb i hvert enkelt stift. Set på den måde er der derfor ingen grund til at spytte mere i kassen. Desuden er det heller ikke til at se, hvad man selv får for de penge, man frivilligt investerer i foretagendet.

Lad mig nævne et andet eksempel, som illustrerer forholdene. For nogle år siden aftalte biskopperne med de frie kirkelige ungdomsorganisationer, at man i fællesskab ville tage nogle initiativer i relation til de unge mennesker, der er kommet over konfirmationsalderen, men endnu ikke var kommet

ind i forældrealderen – altså en opfølgning af såvel den indledende konfirmandforberedelse og selve konfirmationsundervisningen. Projektet fik det sigende navn SUK – Samtaleforum Unge-Kirke. Der skulle findes lidt penge til formålet. I Fyens Stift måtte jeg i mangel af likvide midler bede menighedsrådene om et bidrag, hvilket der kom flere knoppede ord ud af end penge. For – som man sagde – "med alle de millioner, stiftet råder over, måtte man vel selv have pengene!"

Det ville tydeliggøre nogle reelle behov, hvis de stiftsråd, som formentlig bliver etableret i alle stifter, får mulighed for at budgettere med nogle penge til fremme af kirkelige formål i stiftet på tværs af sognegrænser og provstigrænser. Jeg har ingen forestillinger om, at man straks skal lægge ud med at budgettere med beløb på helt om til 1 % af den samlede ligning i stiftet. Men selve muligheden for at kunne budgettere vil give anledning til en meget nyttig proces i form af nøgterne drøftelser af, hvad der i grunden er behov for af tværgående projekter i stiftet. Der kan være tale om undervisnings- og formidlingsopgaver, eller der kan være tale om at udvikle projekter i relation til børn og unge eller i relation til indvandrere. Faktisk er der en hel del muslimer, der godt vil vide, hvad vi tror på i Danmark, og man skal heller ikke glemme, at måske en tredjedel af den indvandring, der kommer fra Mellemøsten, kommer med en kristen baggrund, og derfor kunne have en forventning om, at den i Grundloven etablerede kirke i Danmark vil interessere sig lidt for dem. Folkekirken har faktisk et integrationsfremmende potentiale, som slet ikke bliver udnyttet. Til gengæld scorer frikirkerne en hel del af de nye borgere.

Man vil rundt omkring i stifterne kunne finde andre eksempler på gode og nyttige kirkelige initiativer, som sognene ikke formår at løfte lokalt, men som kunne frugtbares, hvis stiftsrådene fik mulighed for at budgettere med nogle penge til fremme af disse formål.

Jeg vil slutte med en bøn: Jeg vil så mindeligt bede Folketinget om lov til at beholde min plads som fuldgyldigt medlem af det stiftsråd, som nu har fået ansvar for forvaltningen af stiftsmidlerne, og som forhåbentlig også får ansvar for forvaltningen af et stiftsbidrag. Med den økonomilov, som trådte i kraft ved årsskiftet, er biskopperne ikke længere medlemmer af stiftets økonomiudvalg, hvor et sådant endnu findes. Det er min opfattelse, at det er sket ved en lapsus. Men jeg håber ikke, at denne lapsus får konsekvenser for biskoppernes medlemskab, når man engang gør stiftsrådene permanente. Det bedste ville være, om Folketinget ved først givne lejlighed råder bod på denne lapsus. Forhåbentlig sker det, når Folketinget skal vedtage en ændring af økonomiloven i konsekvens af en beslutning om at etablere stiftsbidrag.